

Visteelt in een land van pampas en carnivoren: Uruguay, een verhaal apart

Door Raymon van Anrooy, visteelt en visserijmedewerker, Voedsel en Landbouw Organisatie van de Verenigde Naties

In dit artikel wordt de aquacultuursector van het Zuid Amerikaanse land Uruguay beschreven. De sterke en zwakke kanten, kansen en bedreigingen voor deze nog kleine sector worden op een rij gezet. Voor een paar soorten lijken mogelijkheden voor groei aanwezig.

Uruguay is een van de kleinere landen in Zuid Amerika met een bevolking van 3.2 miljoen mensen, waarvan 55 procent in the hoofdstad Montevideo woont. Het BNP per hoofd van de bevolking is ongeveer 6500 US\$, dus het land kan gerekend worden tot de categorie van midden-inkomens landen. De economie van Uruguay draait voornamelijk op agrarische productie (vooral vee-teelt) en toerisme. De visserijsector is een van de belangrijkste sectoren, want de vloot van Uruguay vangt jaarlijks zo'n 140.000 ton, en de export van visserij producten levert ieder jaar zo'n 120 miljoen dollar. De aquacultuur daarentegen produceerde in de afgelopen jaren niet meer dan 60 tot 100 ton per jaar. De Uruguayanen eten per hoofd van de bevolking per jaar ongeveer 8 kg vis en visserij producten.

De visteelt in Uruguay begon officieel in 1957, toen er een proefstation in Laguna del Sauce werd gebouwd en er experimenten met forel en blauwe mosselen werden gestart. Sinds die tijd heeft de visteelt vooral bestaan uit experimentele activiteiten, veelal uitgevoerd door de Universidad de Republica en gericht op reproductie en teelt van soorten zoals Pejerrey (*Odontesthes sp.*) een geliefde vissoort in Uruguay maar

met niet erg hoge commerciële waarde. Ook een meervalsoort (genaamd bagre negro *Rhamdia quelen*) werd geteeld met redelijk success. Andere aquacultuursoorten die in de loop der jaren op experimentele schaal werden geteeld zijn onder andere zoetwater garnaal (*Macrobrachium rosenbergii*), bull frog (*Rana catesbeiana*), blauwe zwemkrab (*Callinectes sapidus*), steur (*Acipenser baeri*), Australische zoetwaterkreeft (*Cherax quadricarinus*) en nijltilapia (*Oreochromis niloticus*).

Pas in de laatste jaren van de 20ste eeuw werd visteelt in Uruguay meer dan een hobby. Op het moment wordt er steur, Australische zoetwaterkreeft, karper, kikker, tilapia en meerval geteeld. Daarvan zijn eigenlijk alleen de productie van kaviaar (steur), gewone karper en tilapia op het moment rendabel. Een recente studie door Dr Daniel Carnevia (november 2006) toonde aan dat gezien de productie- en transportkosten en marktprijzen (lokaal) en in nabij gelegen grote steden, zoals Buenos Aires (metropool bevolking 12 miljoen+) en San Paolo (metropool bevolking 19 miljoen+) de teelt van channel catfish, pejerrey, graskarper, Australische zoetwater kreeft, blauwe mossel en bull frog, op een economisch

Raceway systeem in Steurkwekerij Rio Negro S.A.

rendabele manier in Uruguay kan worden uitgevoerd. De zelfde studie toonde aan dat, wanneer ook biologische aspecten, aanwezige kennis over de soorten, milieu en sociale aspecten in ogenschouw worden genomen de 3 meest veelbelovende soorten voor aquacultuur in Uruguay steur, mossel en aquariumvis (*Carassius auratus*) zijn.

Sterke en zwakke punten

Een zogenaamde SWOT (sterkte-zwakte) analyse uitgevoerd door INFOPECSA in samenwerking met DINARA (Direccion Nacional de Recursos Acuaticos) en FAO in begin 2007 liet zien dat de visteeltsector in Uruguay een aantal sterke punten heeft, waaronder:

- Visteelt wordt door de regering gezien als een activiteit van nationaal belang, en een recent project (met 500 000 US\$ support voor visteeltontwikkeling), plus

de wil om een visteeltontwikkelingsbeleid te formuleren toont aan dat het de regering menens is.

- Kennis over teelt en reproductie van veel soorten is aanwezig binnen nationale instituten en de visserijadministratie.
- De goed ontwikkelde visserijsector maakt het mogelijk dat visteeltproducten van dezelfde verwerkings- en marketingkanalen gebruik maken.
- Economisch rendabele productie van een aantal soorten is aangetoond.
- De grote variëteit in ecosystemen en teeltomgevingen (zoutwater, brak en zoetwater), de beschikbaarheid van schoon water en de mogelijkheid van teelt van veel soorten (waaronder een aantal inheemse soorten) dragen bij aan uitzonderlijk goede teeltcondities.

Enkele zwakke punten zijn:

- Afgezien van grote investeringen in de

Dr Daniel Carnevia bij enige aquariums waar onderzoek naar Carassius auratus plaatsvindt (Montevideo).

teelt van kaviaar en tilapia zijn er slechts minimale investeringen door de private sector in de visteelt gedaan; interesse van investeerders is laag.

- Visteeltwetgeving, met name voor marine teelt, is onvoldoende en draagt niet bij aan een goed investeringsklimaat
- Kredietverstrekking voor visteelt is weinig ontwikkeld; ook omdat er weinig vraag naar is.
- Scholing in visteelt en trainingsprogramma's zijn er niet; biologiestudenten op de universiteit kunnen zich specialiseren in vis, maar verder is er geen opleiding voor visteelt.
- Enkele basisbenodigdheden voor visteelt (weegschalen, speciaal visvoer, pootvis) zijn lokaal niet verkrijgbaar en moeten geïmporteerd worden.
- De bevolking van Uruguay bestaat uit echte vleeseters; vaak komt er zowel tijdens lunch als tijdens diner een stuk vlees op tafel. De consumentenprijs van ossehaas, kogelbiefstuk, T-bone en

entrecote ligt zo rond de 2 tot 4 euro per kilo. Het aantal hartaanvallen in Uruguay is groot, veel mensen hebben te hoge cholesterolgehalten in hun bloed en een verhoogd risico op een hartaanval. Niettemin is het tot op heden erg moeilijk gebleken om de traditie van vlees eten te doorbreken en meer vis op het dagelijkse menu te krijgen. De visconsumptie stijgt maar heel langzaam.

Mogelijkheden en bedreigingen

Mogelijkheden om de sector verder te ontwikkelen zijn onder andere:

- Positieve benadering van producten uit Uruguay in internationale markt; de visteelt kan profiteren van het goede imago van andere agrarische exportproducten.
- De vraag naar verse mosselen en vis in het toerisme seizoen, met name in Punta del Este is groot; een vraag waaraan nu niet wordt voldaan.
- De visteelt kan gebruik maken van

bestaande verwerkings- en marketingkanalen van zeevis, met name naar exportmarkten in Europa, VS en de MERCOSUR.

- Technologieën voor visteelt van veelbelovende soorten zijn beschikbaar in Chili en Brazilië en kunnen gemakkelijk toegepast worden in Uruguay.
- De binnenlandse visconsumptie wordt voor meer dan een kwart gevoed door importen; met een goede prijs-kwaliteit verhouding moet het mogelijk zijn een deel van die importen te vervangen door visteeltproducten uit eigen land.
- Perceptie van de bevolking mbt visconsumptie is aan het veranderen; met hulp van gezonde voedingscampagnes van de regering kunnen de traditionele consumptie patronen veranderd worden.

Bedreigingen voor de ontwikkeling van de sector zijn onder meer het gemis aan duidelijk beleid, geen visteeltwet, concurrentie met andere sectoren over water en andere hulpbronnen, minimale interesse van nationale entrepreneurs om te investeren in visteelt, snelle groei van visteelt

in naburige landen en de constante lage prijzen voor vlees.

Enkele van deze bedreigingen worden op het moment aangepakt door een samenwerkingsverband van DINARA en FAO onder een project genaamd Plan Nacional de Desarrollo de la Acuicultura (TCP/URU/3101). Een visteeltbeleid, met strategisch plan en een programma om het beleid in de praktijk in uitvoering te brengen worden gemaakt met behulp van een aantal workshops en beleidsvergaderingen met daarin vertegenwoordigd de vistelers, visverwerkers, visonderzoekers en beleidsmakers van binnen en buiten de sector. Het ligt in de lijn der verwachting dat voor het eind van het jaar de beleidsdocumenten klaar en goedgekeurd zullen zijn door de minister van veeteelt, landbouw en visserij. Meer informatie over het beleidsformuleringsproces, achtergrond documenten en de complete SWOT analyse kunnen verkregen worden van de auteur van dit artikelteje.

Voor meer informatie:
Raymon.vanAnrooy@fao.org

Veekeuring op jaarlijkse nationale agrarische beurs in Montevideo.